

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29722

Aşağıdaki sorularımın **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

G. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Basında çıkan haberlere göre, İstanbul Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne bağlı Ümraniye Çocuk Evleri Sitesi'nde kalan beş kız çocuğu çamaşır suyu içtikleri için hastaneye kaldırılmışlardır. İntihara teşebbüs ettikleri gerekçesiyle ifadesi alınan 15 yaşındaki çocuk, temizlik odasındaki görevliden temizlik yapmak için çamaşır suyu istediklerini, çamaşır suyunu içtiklerini, amaçlarının hastaneye gitmek ve oradan da kaçmak olduğunu belirtmiştir. Bir başka kız çocuğu ise kurumda kendilerini dinlemediklerini, kendilerini ifade edemediklerini dile getirmiştir. Çocukların emniyette verdikleri ifadelere katılan bazı avukatların beyanlarının tutanağa geçirilmediği iddia edilmektedir. Türkiye'de devlet koruması altındaki ailesi olmayan, ailesi tarafından istismar edilen ya da bakımı sağlıklı şekilde gerçekleştirilemeyen çocukların kaldıkları çocuk evlerinde, sevgi evlerinde, bakım ve rehabilitasyon merkezlerindeki intihar olayları, çocuk haklarını ve sosyal hizmet sistemindeki aksaklıkları sıklıkla gündeme getirmektedir.

Devlet korumasındaki çocukların intiharlarına dair kamuya açık veri bulunmamasına karşın sıklıkla yaşandığı bilinmektedir. Geçmiş yıllarda İstanbul, Erzurum, Diyarbakır ve Antalya gibi çeşitli illerde çocuk evlerinde kalan çocukların intihar ettiği haberleri kamuoyunda vicdanları yaralamıştır. Devlet korumasında yetişen bireylerin özgüvenleri yerinde, kendisi ve çevresi ile barışık ve bulunduğu sosyal ortama uyumunda güçlük çekmeyen bireyler olmalarının sağlanması gerekmektedir. Ancak koruma altındaki çocuklar sosyal hayatta birçok ayrımcı uygulamaların objesi haline getirilmektedir. Demokratik kitle örgütleri ve bilim insanları devlet korumasındaki çocukların intiharlarının başlıca nedenlerinin psikolojik destek yetersizliği, travmaların işlenmemesi, kurum içi şiddet ve istismar olarak belirtmektedir. Çocuklara düzenli ve etkin uzman psikolojik danışmanlık hizmeti sunulmadığı, çocuk evlerinde çalışan personelin sayısının ve eğitiminin, çocukların sağlıklı gelişimi için yeterli olmadığı, bazı kurumlarda çocukların fiziksel ya da psikolojik şiddete uğradığı, kurumların düzenli olarak bağımsız ve şeffaf bir şekilde denetlenmediği iddia edilmektedir. Cinsel istismar, personel

şiddeti, akran zorbalığı gibi olaylar yaşayan çocuklar hakları ve hangi makama başvurabilecekleri konusunda bilgilendirilmemekte ve haklarına erişememektedir.

Devlet korumasındaki çocukların neredeyse yarısının antidepresan bağımlısı olduğu, okul çağına geldiğinde çocukların kısa kesilmiş saç modeli ve tek tip kıyafetlerle okula gittiklerinde kimsesiz, yurt çocuğu gibi sözlerle ötekileştirildikleri, diğer öğrencilerin ailelerinin koruma altındaki çocukları istemedikleri ve öğretmenlerin bu çocuklardan beklentisinin az olduğu da sıklıkla dile getirilmektedir. Yalnızlaşan ve kendilerinden başarı umulmayan bu çocukların çok büyük kısmı ortaöğretimi dahi bitirememektedir. Yüksek öğrenimi kazanamayan, 18 yaşını doldurduğunda yurdu terk etmek zorunda kalanlar hayat mücadelesi vermek zorunda bırakılmakta, ancak %70'i devlet kurumlarında işe yerleştirilmektedir. Anayasa, çocuklar için her türlü istismara ve şiddete karşı koruyucu tedbirleri almayı, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılmasını, devletin yükümlülüğü olarak tanımlamıştır. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'ye taraf devletler, çocuğun esenliği için gerekli bakım ve korumayı sağlamayı, bu amaçla tüm uygun yasal ve idari önlemleri alacağını, çocukların bakımı veya korunmasından sorumlu kurumların, hizmet ve faaliyetlerin özellikle güvenlik, sağlık, personel sayısı ve uygunluğu ve yönetimin yeterliliği açısından yetkili makamlarca konulan ölçülere uyacaklarını taahhüt etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Ümraniye Çocuk Evleri Sitesi'nde kalan beş kız çocuğunun neden intihara teşebbüs ettikleri, neden kaçmak istedikleri, kaçtıklarında nereye gidecekleri konusunda Bakanlığınız araştırma yapmakta mıdır?
- 2- Çocukların emniyette verdikleri ifadelere katılan bazı avukatların beyanlarının tutanağa geçirilmediği iddiası araştırılacak mıdır?
- 3- İntihar girişiminde bulunan çocuklara psikolojik destekler sağlanmış mıdır? Bu çocukların geçmişinde travma, istismar veya madde kullanımı olup olmadığı araştırılmış mıdır?
- 4- Son on yılda devlet korumasında kaç çocuk intihar etmiştir? İntihar nedenleri tespit edilmiş midir? İntihar eden çocukların dosyaları şeffaf bir şekilde araştırılmış mıdır? İhmali olan kamu görevlileri hakkında soruşturma açılmış mıdır?
- 5- Güncel verilerinize göre devlet korumasında hangi yaş grubunda kaç çocuk vardır? Devlet koruması altındaki çocukların sosyal hayatta ayrımcı uygulamalara maruz kalmamaları için ne gibi çalışmalarınız vardır?

6- Devlet korumasındaki çocukların kaldığı kurumların denetimi ne şekilde kimler tarafından yapılmaktadır? Son beş yılda denetimlerde tespit edilen eksiklikler nelerdir?

7- Son beş yılda devlet korumasındaki çocukların kaldığı kurumlarda görev yapan personel hakkında ihmal ya da kötü muamele nedeniyle açılmış soruşturma var mıdır? Bu soruşturmanın sonunda ceza alan personel var mıdır?

8- Devlet korumasındaki çocuklar için daha güçlü psikolojik destek hizmetleri sunulması, çocuklar için düzenli bireysel gelişim ve güvenlik raporları hazırlanması sağlanacak mıdır?

9- Devlet korumasındaki çocukların kaldığı kurumlarda kaç sosyal hizmet uzmanı, kaç psikolog ve çocuk gelişimi uzmanı istihdam edilmektedir? Bu alanlarda istihdamı arttırmak için çalışmalarınız var mıdır?

10- Son on yılda devlet korumasındaki çocukların kaldığı kurumlarda kaç cinsel istismar vakası yaşanmıştır? Kaç çocuğun yasaklı madde kullandığı tespit edilmiştir? Bu çocukların durumu için etkin soruşturma yapılmış mıdır?

11- Devlet korumasından çıkan gençlerin yaşamlarını ne şekilde sürdürdüklerine dair izleme ve destekleme mekanizmaları var mıdır?

12- Sosyal devlet olmanın gereği, devlet koruması altına alınan çocukların bedensel, ruhsal ve duygusal gelişimlerini sağlıklı şekilde sürdürebilecekleri güvenli ortamlarda yaşamalarını sağlamak için ne gibi çalışmalarınız vardır?